

Andrzej Bąkowski

Z prac Prezydium NRA

Palestra 48/5-6(545-546), 284-288

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dalszym toku obrad, już w dniu 30 marca 2003 r. uczestnicy posiedzenia plenarnego rozważali problemy finansowe podniesione przez skarbnika adw. Piotra Senddeckiego. Podjęto stosowne uchwały, które są do wglądu w okręgowych radach adwokackich.

Poruszono w dyskusji problem publikacji w prasie tzw. rankingu firm.

Adw. Warfołomiejew uważa, że jest to wstęp do nowego spojrzenia i wyznaczenia linii demarkacyjnej między informacją, a reklamą. Pojęcie informacji powinno być „przybliżone do życia”, a nie określane według skostniałych kryteriów.

Adw. Marcinkowski uważa, że adwokat prowadzący jednoosobową kancelarię nie ma żadnych szans zaistnienia w takim rankingu.

Prezes St. Rymar na wiadomość, że 3 czołowe firmy prawnicze mają biura w jednym z dużych miast stwierdził, że trzeba sprawę przeanalizować, należy jednak uwzględnić, że sieci międzynarodowe mają filie w dużych miastach i należy umożliwić polskim kancelariom pracę na podobnych warunkach.

Na zakończenie na wniosek Prezesa NRA zebrani uczcili minutą ciszy pamięć adw. Aleksandra Łopatka, niedawno zmarłego wybitnego działacza samorządowego.

Andrzej Bąkowski

Z PRAC PREZYDIUM NRA

W dniu 25 lutego 2003 r. odbyło się kolejne 30 posiedzenie Prezydium NRA w obecnej kadencji. Do ważniejszych prac podjętych na posiedzeniu należały następujące sprawy:

Prezes NRA adw. Stanisław Rymar złożył informację o spotkaniu z Dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie prof. dr. hab. Cezarym Mikiem oraz innymi przedstawicielami tegoż Uniwersytetu. Podczas tego spotkania uzgodniono formy instytucjonalnej współpracy Uniwersytetu i NRA. Jest to pierwsza tego rodzaju inicjatywa, jaka wyszła ze środowiska uniwersyteckiego. Po dyskusji zapadła uchwała o podjęciu współpracy.

Następnie Prezes St. Rymar poruszył zagadnienie niewłaściwej – jego zdaniem – formy, w której Przewodniczący Komisji Śledczej Sejmu odnosił się do dwu pełnomocników, adwokatów asystujących Lwu Rywinowi w dniach 21 i 22 lutego 2003 r. podczas posiedzenia Komisji. Lekceważące potraktowanie adwokatów winno spotkać się z oceną Prezydium. Wywiązała się dyskusja, podczas której Rzecznik Dyscyplinarny NRA adw. J. Naumann wypowiedział się przeciwko podejmowaniu w tej mierze uchwały. Jego zdaniem, niestosowne zachowania miały miejsce z obu stron, a ponadto pełnomocnicy – adwokaci nie zrozumieli należycie swojej roli, której nie można oceniać w świetle k.p.k., tylko stosownego regulaminu Sejmu.

Pozostali członkowie Prezydium na ogół zgodzili się, że uchwałę trzeba podjąć bez oceny merytorycznej zasadności prezentowanych stanowisk. Zapadła uchwała wyrażająca pogląd, iż wykonywanie czynności zawodowej przez adwokata winno spotykać się z należytą powagą i zrozumieniem. Treść tej uchwały została opublikowana w „Palestrze” nr 3–4/2003, s. 265.

Przyjęto propozycję współorganizowania XVIII corocznego Kongresu European Lawyers Union w Polsce.

Sekretarz NRA adw. A. Siemiński złożył sprawozdanie z Konferencji w Ministerstwie Sprawiedliwości w dniu 22 lutego 2003 r. na temat „Sytuacja ofiar przestępstw w Polsce dzisiaj i jutro”, a nadto poinformował o piśmie Podsekretarza Stanu p. Marka Staszaka zawierającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym. Opinię w tej mierze opracował Wiceprezes NRA adw. dr hab. A. Kubas i została ona Ministerstwu przesłana.

Załatwiono szereg spraw związanych z udzielaniem pożyczek na remonty zgodnie z regulaminem funduszu inwestycyjno-remontowego oraz dofinansowaniem przedsięwzięć, w których tradycyjnie advokatura uczestniczy (Skilex, Dni Prawnicze).

★

Posiedzenie Prezydium NRA w dniu 11 marca 2003 r. rozpoczęło się od podjęcia kilku decyzji personalnych w związku ze złożonymi odwołaniami od uchwał ORA.

Nadto zebrani uzyskali informację, że istnieje projekt PiS dotyczący zmian w Prawie o advokaturze. Projekt ten nie został NRA doręczony.

Członek Prezydium NRA adw. A. Sandomierski, który uczestniczył w dniu 6 marca 2003 r. w spotkaniu przedstawicieli samorządów z Ministrem Hausnerem w sprawie projektu ustawy o samorządach, przekazał zebranim informację o przebiegu konferencji. Istnieje już obecnie czwarta wersja robocza tego projektu. Zdecydowano, że zarówno informację o zmianach Prawa o advokaturze jak i w ustawie o samorządach należy niezwłocznie przesłać wszystkim ORA.

★

Prezydium NRA w dniu 25 marca 2003 r. zajmowało się m.in. sprawami wynikłymi z artykułów i doniesień prasowych związanych z advokaturą i adwokatami. Adw. adw. Jerzy Naumann i Piotr Sendeccki zwrócili uwagę na konieczność wystrzegania się przez organa advokatury w sprawach personalnych (przyjęć na aplikację, egzaminy) decyzji wprawdzie legalnych, ale bulwersujących opinię publiczną. Daje to bowiem prasie i innym mediom asumpt do przedstawiania wizerunku advokatury w niewłaściwym świetle. Następnie odbyła się dyskusja nad ewentualnym zwołaniem Nadzwyczajnego Zjazdu Advokatury, celem przedstawienia ogółowi adwokatów zagrożeń samorządności wynikających z projektu PiS. Przeważało stanowisko, iż kwestię zwołania Zjazdu należy przedstawić na najbliższym plenarnym posiedzeniu NRA w dniach 28–30 marca 2003 r.

Adw. adw. W. Hermeliński, A. Siemiński złożyli sprawozdania z Konferencji Międzynarodowych w Mińsku i Brukseli oraz Chorwacji.

Prezes St. Rymar m.in. poinformował o spotkaniu z Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości panem Tadeuszem Wołkiem w związku z trudną sytuacją zalegania spraw w sądach stołecznych. Minister T. Wołek prosił o zrozumienie i życzliwe odnoszenie się do wyznaczania rozpraw sądowych w godzinach popołudniowych.

Na posiedzeniu Prezydium NRA w dniu 8 kwietnia 2003 r. powołano adw. Marka Mazurkiewicza na zastępcę Przewodniczącego Centralnego Zespołu Wizytatorów w związku ze śmiercią ś.p. adw. Aleksandra Łopatka, który tę funkcję pełnił do niedawna.

Prezydium NRA uchyliło uchwałę jednej z okręgowych rad adwokackich ustalającą wysokość opłat wpisowych od prawników zagranicznych ubiegających się o wpis na listę – na kwotę 20 000 euro. Uchwała w tej mierze podjęta jest sprzeczna z ustawą o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej i narusza zasadę równości traktowania wynikającą z tej ustawy a nadto jest sprzeczna z zasadami etyki.

Uzgodniono potrzebę spotkania z posłem PiS panem J. Kaczyńskim.

Wiceprezes W. Hermeliński zreferował raport z wizyty w Polsce w dniach 18–22 listopada 2002 r. opracowany przez Komisarza Praw Człowieka Rady Europy p. Alvaro Gil-Roblesa dla Komitetu Ministrów i Zgromadzenia Parlamentarnego w Brukseli. W raporcie w części poświęconej systemowi penitencjarnemu Komisarz zwrócił uwagę na skargi w przedmiocie niedostatecznego dostępu do adwokatów zgłaszane przez osadzonych w zakładzie karnym Warszawa–Białołęka – w sprawach z urzędu.

Prezydium po dyskusji, na skierowane do niego pytanie jednej z ORA, zdecydowało zagadnienie korzystania przez aplikantów na egzaminie adwokackim z programów komputerowych zawierających bazę danych, pozostawić do uznania okręgowych rad adwokackich.

Rzecznik Dyscyplinary adw. J. Naumann zwrócił uwagę na falę zdarzeń medialnych w niekorzystnym świetle stawiających adwokaturę. Fakty i wypowiedzi adwokatów bywają zniekształcane. Prezydium powołało zespół pod przewodnictwem Wiceprezesa NRA adw. dr. A. Kubasa dla opracowania strategii wobec zagrożeń podważających samorządność adwokatury.

Redaktor Naczelny „Palestry” adw. St. Mikke zreferował przygotowania do obchodów 85-lecia Adwokatury Polskiej. Obchody odbędą się 10 grudnia 2003 r. na Zamku Królewskim w Warszawie.

W dniu 29 kwietnia 2003 r. w posiedzeniu Prezydium NRA wzięli udział zaproszeni członkowie Prezydium ORA w Warszawie z Dziekanem adw. Jackiem Trelą.

W posiedzeniu uczestniczyli zaproszeni posłowie PiS: dr Jarosław Kaczyński i Przemysław Gosiewski. Ze środowiska partii PiS wyszedł projekt nowego Prawa o adwokaturze. Prezes adw. St. Rymar dokonał krótkiego wprowadzenia do dyskusji stając na stanowisku, iż dotychczasowe rozwiązania ustawowe Prawa o adwokaturze należyście służą społeczeństwu. Bez samorządu adwokatury trudno sobie wyobrazić wykonywanie przez adwokatów ich roli i obowiązków zawodowych. Niedopuszczalne jest, by adwokatura nie miała wpływu na dobór kandydatów do zawodu.

Prezes PiS Jarosław Kaczyński stwierdził, że po raz pierwszy jest na spotkaniu z adwokaturą, przyszedł z zamiarem dyskusowania możliwości ewentualnych korekt w treści ustawy. Wskazał na trzy przesłanki nowego projektu ustawy Prawo o adwokaturze: 1) system przyjmowania kandydatów na aplikację; 2) przesłanki gospodarcze takie jak obniżanie kosztów obsługi prawnej; 3) dostęp do sądów i ochrony prawnej dla szerokiej rzeszy ludzi ubogich. W wystąpieniu J. Kaczyński poruszył małą dostępność do zawodów prawniczych, kryzys adwokatury w wymiarze moralnym: związki i relacje adwokatury ze światem przestępczym.

W dyskusji zabrał głos poseł Przemysław Gosiewski. Zasadniczym celem projektu jest integracja z Unią Europejską. Większość młodzieży prawniczej jest pozbawiona uprawnień zawodowych, a co za tym idzie nie może wykonywać zawodów na terenie UE.

Adwokat Andrzej Orliński poruszył sprawę kosztów obsługi adwokackiej. Ze sprawozdań Izby Adwokackich wynika iż wielka liczba adwokatów utrzymuje się ze spraw „z urzędu”. Biorąc pod uwagę koszty utrzymania działalności adwokackiej okazuje się, że w wielu wypadkach jest ona na granicy opłacalności.

Adw. Jacek Trela Dziekan ORA w Warszawie odniósł się do trzech tez wymienionych przez posła J. Kaczyńskiego. W ocenie adwokatury liczba adwokatów jest wystarczająca dla obsługi klientów. Odnotowujemy na rynku usług prawniczych bezrobocie. Konkurencja w zawodzie adwokata nie jest najważniejsza i nie jest elementem wiodącym. Adwokatura to również etyka, a nie tylko rynek. Dostępność do sądu leży w rękach sądu. To on decyduje, czy i komu potrzebna jest pomoc „z urzędu” opłacana przez Państwo. Nie można z jednostkowych faktów demoralizacji adwokatów wyciągać negatywnej opinii rzutużącej na całe środowisko. Walczymy z patologią.

Wiceprezes NRA adw. dr hab. A. Kubas stwierdził, że myślenie, iż prawa rynku będą decydować o „być albo nie być adwokata”, jest chybione. Urzędniczy system naboru do zawodu (megakomisja z projektu PiS) stworzy możliwość manipulacji. Dlaczego media rozmawiają tylko z tymi, którzy nie dostali się na aplikację w wyniku konkursu, a nie z tymi, którzy konkurs przeszli pomyślnie? Egzamin adwokacki jest trudny i takim ma być. Ludzie nie dlatego unikają angażowania adwokata, że ich na to nie stać. Uważają że w inny sposób ich sprawa może być załatwiona.

Adw. Włodzimierz Barański wyraził zdziwienie, że projekt ustawy o adwokaturze wyszedł ze środowiska Prawa i Sprawiedliwości. Zwrócił uwagę na patologię wymiaru sprawiedliwości, która nie pochodzi od adwokatury.

Adw. Witold Abert stwierdził, że zarówno projekt rządowy jak i PiS zmierzają do likwidacji samorządności adwokatury. Adwokatura musi być zawodem liczbowo rozsądnie regulowanym, gdyż ściśle się to wiąże z interesem społecznym i zachowaniem zasad etyczno-moralnych korporacji.

Adw. Jerzy Naumann: czytając projekt odnosi się wrażenie, że zawarty jest w nim pomysł odbierania samodzielnego kształtowania i weryfikowania kryteriów przydatności do zawodu. Jeśli w komisji egzaminacyjnej na 15 członków tylko 3 ma wyłaniać adwokatura, to problem ten rysuje się jednoznacznie. Nie ma obecnie masowego przechodzenia sędziów czy prokuratorów do zawodu adwokackiego. Świadczy to wszystko o tym, iż rynek usług adwokackich jest nasycony. Nie ma potrzeby ulegania wzorcom amerykańskim w kształtowaniu adwokatury. Tam adwokaci mają fatalną opinię, nie mają zaufania publicznego, podczas gdy adwokat polski, na szczęście, ciągle jest osobą publicznego zaufania.

Prezes J. Kaczyński w odpowiedzi na głosy dyskusji stwierdził, że podniesione argumenty zostaną wzięte pod uwagę przy wnoszeniu ustawy. Nie odniósł wrażenia, że usługi adwokackie są tanie. Musi istnieć system weryfikacji usług adwokackich i samych adwokatów. Nie uważa, aby możliwy był nawrót do funkcjonowania adwokatury jak w latach 50. ubiegłego wieku.

W dalszym ciągu obrad Prezydium, pod nieobecność posłów, Prezes NRA adw. Stanisław Rymar wyraził pogląd, że adwokatura powinna pozostawać w gotowości do głośnego wyrażenia protestu przeciwko projektowi zagrażającym bezpośrednio samorządności adwokatury. Powiedział, że Nadzwyczajny Zjazd Adwokatury powinien być bardzo dobrze przygotowany i odbyć się w takim terminie, aby najlepiej mógł się przysłużyć obronie samorządności korporacji.

Andrzej Bąkowski

★

Z okazji 90. rocznicy urodzin dr. Jana Nowaka-Jeziorańskiego prezes NRA adw. Stanisław Rymar skierował na Jego ręce życzenia:

Pan

Jan Nowak-Jeziorański

Wielce Szanowny Panie,

Z okazji 90. urodzin proszę przyjąć najlepsze życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Zarówno ja osobiście jak i moje Koleżanki i Koledzy z palestry, mamy ogromny szacunek i podziw dla Pana – wielkiego Człowieka i patrioty, którego całe życie stało się wzorem dla kilku pokoleń Polaków. Niezlomność, upór i konsekwencja w dążeniu do przywrócenia niezawisłości naszego państwa, odwaga i kultura polityczna, wiara, że dobro musi zwyciężyć zło, wzmacniało w środowisku adwokatów przekonanie, że wypracowane w naszej korporacji demokratyczne zasady będą,